

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Küresel ısınma ve iklim krizinin ülkemiz üzerindeki olası etkilerinin araştırılması ve iklim değişikliği nedeniyle oluşacak doğal afetler karşısında hangi önlemlerin alınması gerektiğinin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Mahmut Çelik
Sarıyer Mev.

Rifat T. NALBANTOĞLU
İzmir Milletvekili

Silke
Suzan Tulu
Diğer Mev.

Ayhan BARUT
Aydın Mev.

Orange AKKUS ILGİZAL

Özgür KÖYLÜ
Gaziantep Mev.

Veddi Gündüzoğlu
Kırklareli Mev.

Serkan SARI
Balıkesir Mev.

Tahsin Beşen
Yozgat Mev.

Tahsin Ocaklı
Rize Mev.

Hikmet Yalın HALICI
İsparta Mev.

[illegible]

GEREKÇE

Yaklaşık 4,5 milyar yıllık bir geçmişe sahip olan dünyamızda yeryüzü, güneş ve atmosfer arasındaki etkileşimlere bağlı büyük iklim dönüşümleri yaşanmıştır. İçinde bulunduğumuz yüzyılda da bu devrim devam etmekte doğal nedenlerin yanı sıra teknolojik gelişmelere bağlı nedenler de bu süreci hızlandırmaktadır. Halen dünyamızı ve insanlığı bekleyen en büyük tehdit ve tehlikelerden biri ve hatta en önemlisi iklim krizidir. Çünkü dünya iklim sisteminin hızla bozulduğu, bunun da insanoğlu eliyle gerçekleştirildiği hemen hemen bütün iklim bilimcilerin üzerinde hem fikir olduğu bir durumdur. Fosil yakıt kullanımı, sanayileşme, hızlı nüfus artışı, enerji üretimi, ormansızlaştırma gibi etkiler sonucu atmosfere salınan gazlar sera etkisi yaratmakta ve bu durum küresel ısınmaya yol açmaktadır. Bunun en somut göstergesi 1850’li yıllardan 2010 yılına kadar toplam 160 yılda gezegenimiz 1,1°C (santigrat derece) ısınmışken son 10 yılda bu ısınma 0,2 °C olmuştur. Geçtiğimiz son 5 yıl ise küresel sıcaklık kayıtlarına en sıcak yıllar olarak girmiştir. Bunun sonucunda mevsimler arasında geçişgenlikler artmış, doğal afetler sıkça yaşanmaya başlanmıştır.

Küresel ısınmaya bağlı iklim değişikliğinden en çok etkilenecek ülkelerden biri ise Türkiye’dir. Bu durum Uluslararası İklim Değişikliği Paneline de (IPCC) konu olmuştur. Bu panelde öngörülen Türkiye senaryosunda, ülkede yıllık ortalama sıcaklığının artmasıyla birlikte, ciddi kuraklık ve sel felaketleri riskinin artacağı ifade edilmiştir. 2023 AB raporunda da “ülkemizin kritik seviyelerde çevre ve iklim sorunlarıyla karşı karşıya olduğu, dolayısıyla daha iddialı ve daha iyi koordine edilmiş çevre ve iklim politikalarına, stratejik planlamaya, ciddi ölçekli yatırımlara ve daha güçlü bir idari kapasiteye ihtiyaç duyulduğu” belirtilmiştir. Bu konudaki araştırma, çalışma ve raporlara göre, üç tarafı denizlerle çevrili olan ülkemizin arızalı bir topoğrafya sahip bulunması nedeniyle farklı bölgelerinin iklim değişikliğinden farklı biçimde ve değişik boyutlarda etkileneceği ifade edilmektedir. Ayrıca ülkemizde artan nüfus, çarpık şehirleşme ve yanlış arazi kullanımının da bu afetlerin artışında önemli rol oynadığı ve oynayacağı belirtilmiştir. Ülkemizde son yıllarda değişik bölge ve illerimizde yaşanan, can ve mal kayıplarına neden olan sel felaketleri bu tespitleri adeta doğrulamaktadır. Mart’ta Adıyaman ve Şanlıurfa’da, haziran ve temmuz aylarında Karadeniz’de, eylülde Kayseri, Niğde, Nevşehir, Kırklareli ve İstanbul’da, kasımda ise Aydın ve İzmir’de yaşanan felaketlerin gelecekte daha da artacağı ve yıkıcı olacağı neredeyse kesin bir dille ifade edilmektedir.

Hiç kuşkusuz iklim krizi sadece ülkemizin değil bütün dünyanın ve bütün insanlığın yüzleştiği en ciddi sorunlardan biridir. Birleşmiş Milletler (BM) Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneli’ne (IPCC) göre ısınmayı 1,5 derecede tutmak, yeryüzünün iklim krizinden ağır bir şekilde etkilenmemesi için kritik bir eşik olarak kabul edilmektedir. Sanayileşme öncesine kıyasla uzun vadeli ısınma, şu an için 1,1 ve 1,2 derece civarındadır. Ancak alınan bütün önlemlere karşın 2100 yılına kadar dünyamızın 2,4 ve 2,7 dereceye kadar ısınabileceği öngörülmektedir. Kısa sürede çözümü de mümkün olmayan bu sorunun üstesinden gelebilmek için her anlamda planlı, kararlı bir mücadele gerekmektedir. Uzman ve birikimli kişilerle, kamusal denetimin güçlü olduğu, insan odaklı şehirleşme anlayışına yönelik yeni politikalar oluşturulmalı ve bir an önce yaşama geçirilmelidir.

Bu gerekçelerle küresel ısınma ve iklim krizinin ülkemiz üzerindeki olası etkilerinin araştırılması ve iklim değişikliği nedeniyle oluşacak doğal afetler karşısında hangi önlemlerin alınması gerektiğinin belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98. TBMM İç Tüzüğü’nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.